

Communicatie

Samen sterk
De rol van de
mantelzorger

uitgave juni 2023

Inhoud

Mantelzorger John van de Looy: "Een stuk rustiger"	4
Mantelzorger Ria geniet van haar wekelijkse vrije dag: "Dan waait het stof uit mijn hoofd"	8
Mantelzorger Lou blijft vrijwilliger in Berkenstaete: "We noemen hem 'broeder Lou', echt waar"	12
De wisselende rollen van de mantelzorger	15
Petra Albers en Karin Oppermaans, cliëntenvertrouwenspersoon Wet zorg en dwang bij Archipel	19

Voorwoord

Beste lezers van dit mantelzorgmagazine,

Regelmatig loop ik rond in de verpleeghuizen om te kijken hoe het gaat. Voor mij zijn het de Akkers (Nuenen), Eerdbrand (Eindhoven) en Kanidas (Best) die mijn bijzondere aandacht hebben vanuit de raad van bestuur. En ik zoek altijd graag het moment van het avondeten, tussen vijf en zes. Want dat moment is een van de mooiste momenten op de dag: lekkere geuren en verwachtingsvolle mensen in de kamer. Het bijzondere is je dan regelmatig een vrijwilliger ontmoet, die vrolijk aan het koken is voor de bewoners. Vervolgens is het praatje met de vrijwilliger ook een mooi moment, want wat beweegt hen om die avond bij ons te koken?

En dan vertellen vrijwilligers een persoonlijk verhaal over de waarde van koken en eten, dat ze het zo fijn vinden om er te zijn voor de mensen die bij ons wonen, over de dankbaarheid en de reacties die ze krijgen. En de Brabantse gezelligheid en het lekkere eten. Deze vrijwilligers zijn vaak mantelzorger of mantelzorger geweest. Zo'n persoonlijk verhaal vindt u in dit mantelzorgmagazine: fantastisch!

Want mantelzorgers zien we in allerlei variaties. Wat goed dat er ook steeds meer aandacht komt in Nederland voor de mantelzorg. In dit Archipel magazine vindt u voorbeelden, en wordt ook toegelicht wat de verschillende rollen van een mantelzorg kunnen zijn.

Mantelzorg, het woord zegt het al, het is de mantel, de aandacht voor de medemens voor je partner voor je familielid, voor je burens, voor je kennissen, dat is de kracht van ons samen leven. Ook als het zwaar kan zijn, je doet het met liefde.

Ik wens u veel leesplezier,

Eppie Fokkema

Bestuurder Archipel

“Moeder is een gezelschapsmens”

Mantelzorger John van de Looy: “Een stuk rustiger”

Meneer en mevrouw Van de Looy wonen beiden in Archipel Nazareth. Mantelzorger zoon John is daar blij mee.

“Iets dat bij elkaar hoort, moet je eigenlijk niet scheiden. Daar doe ik graag iets extra's voor”

“Er is natuurlijk veel contact tussen beide afdelingen. Mevrouw kwam altijd hier lunchen. We hoefden dan alleen maar een belletje te geven als het middageten klaar was, dan werd mevrouw hierheen gebracht. Ik heb nog niet eerder met een echtpaar gewerkt, ik ben pas net afgestudeerd en dit is mijn eerste vaste baan. Wel heel mooi hoe het wordt geregeld. Ze horen elkaar natuurlijk wel nog te kunnen zien, ook omdat ze al zo lang samen zijn. Daar moeten we gewoon moeite in steken. Ik houd er rekening mee als mevrouw er is, dan ga ik met beiden in gesprek. Ik vind dit heel speciaal, en vind dat het zo moet kunnen. Iets dat bij elkaar hoort, moet je eigenlijk niet scheiden. Daar doe ik graag iets extra's voor, het is een hele kleine moeite om mee te bewegen. Ik vind dat de mensen bij wie ik kom hun eigen regie moeten behouden, dat ze mogen doen wat ze nog zelf kunnen en willen. De keus ligt bij hen, niet bij ons als zorgmedewerkers.”

Besef

Meneer Van de Looy (84) heeft een appartement op de derde etage, terwijl mevrouw Van de Looy (83) een verdieping lager woont op de PG-afdeling.

Josse Harmelink werkt als helpende plus op de etage van meneer Van de Looy:

John: “Pa woont mooi. Mijn broer en ik zijn er heel blij mee. Ik begreep van cliëntadviseur Miranda Wennekers hoe bijzonder dit is. Mijn broer woont in Arnhem. Voor hem is het wat lastiger om hierheen te komen. Hij is er wel zo vaak mogelijk in het weekend, samen met zijn vrouw, of ik kom met het oudste ▶

kleinkind. Mijn broer is beroepsmilitair en moest vaak naar het buitenland maar dat was voorheen niet zo'n probleem. Wij hadden ma's cognitieve problemen niet zo in de gaten, misschien beetje onnozel. Moeder is een gezelschapsmens. Dat ze telkens koffie aanbood, kwam op ons over dat ze het graag gezellig wilde hebben. Jaren geleden heeft moeder haar heup gebroken, en in het ziekenhuis en tijdens haar herstel in Merefelt - daar was ze op vakantie, volgens haar - kwam eigenlijk de dementie naar voren. Toen pas beseften we wat er speelde. Toch hadden ze altijd een goed evenwicht. Moeder was cognitief wat minder en lichamelijk beter, vader juist cognitief sterker maar lichamelijk minder. Tot najaar 2022. Pa valt regelmatig vanwege zijn Parkinson. In een val nam hij ma mee en ze had een verstuikte enkel. Op zich viel dat mee, maar toen ze 's nachts uit bed kwam om naar de wc te gaan, brak ze een rib toen ze zelf viel. Het mobiele was er

“Vergeleken met eind vorig jaar is het voor mij nu een stuk rustiger”

meteen vanaf. Ik zat net tussen twee interim-managementopdrachten. Ik ben elke ochtend vroeg naar hen toegegaan, om te helpen met opstaan, douchen, ontbijt en medicijnen, en 's middags met het warm eten. Dat heb ik tot begin januari gedaan. Moeder had al een indicatie en ze stonden op de wachtlijst voor Gagelbosch. De ideale situatie zou zijn een tweepersoons zorgappartement maar hun onderlinge evenwicht was veel minder geworden. Gagelbosch heeft wel een somatische maar geen afdeling voor mensen met dementie, dus moeder kon daar niet de zorg krijgen die ze nodig had. Dat zou tot gevolg hebben dat moeder daar weg zou moeten. Archipel, mijn broer en ik zagen hoe snel het achteruit ging en Miranda wees ons op Passaat. Dat zag pa niet zitten.”

Gelukkig kwam alles in een stroomversnelling. Miranda belde snel terug: ‘Ik heb iets anders!’. “En dat was Nazareth; somatiek en PG weliswaar niet bij elkaar maar wel onder één dak. Hier zouden beiden de juiste zorg krijgen. Dit is de op één na beste oplossing. We sprongen een gat in de lucht en zijn direct gaan kijken. Ze konden heel snel hierheen verhuizen, begin dit jaar al. Moeder sliep en ontbeet op haar afdeling, daarna werd ze naar vader gebracht. Tot en met het avondeten waren ze bij elkaar.” Dat schema is nu veranderd: “Mijn vader kan niet meer echt de vele prikkels aan die mijn moeder teweegbrengt. Hij heeft rustmomenten nodig. We hebben enkele dagen pas op de plaats gemaakt. De komende weken kijken we hoe we daar weer een goede balans in krijgen. Daar wordt hier echt goed in meegedacht en aan meegewerkt, om beiden toch zo veel mogelijk bij elkaar te brengen, maar wel zodat beiden het aankunnen.”

“Als wij tevreden zijn en samen kunnen genieten, is John ook tevreden”

Communicatie

John: “Vergeleken met eind vorig jaar is het voor mij - en mijn vrouw - nu een stuk rustiger. Ik merk wel, na die intensieve mantelzorg, dat pap toch terugvalt op mij of mijn vrouw. Als er iets is, belt hij meteen. ‘Ja pap, maar ik kan nu niet komen, ik ben aan het werk.’ Ja, ze worden hier goed verzorgd maar alles eromheen - wat ze vroeger samen deden - ligt nu bij ons. Vroeger kwam ik soms een paar weken niet bij mijn ouders; zij runden zichzelf. Nu plan ik mijn agenda 's middags vaak een paar uur vrij, dan kan ik eerder hierheen komen.” Meneer: “Dat doe je goed. Maar ik heb met contactverzorgende Frank afgesproken dat ik voortaan bij ma ga eten, in plaats van zij hier.” John: “Nu moeder meer op haar afdeling is, wordt ze er ook meer bij betrokken. Ze helpt met boodschappen doen en koken. Dat wordt gestimuleerd, ze heeft nog heel veel energie.

Het fijne is dat ze hier verschillende manieren van communiceren hebben. Ik heb natuurlijk veel contact met de contactverzorgende van moeder; als er iets is, krijg ik direct mails en zo. Er wordt ook heel veel geschreven in het elektronisch cliëntendossier. Mijn vrouw en ik lezen elke avond hoe het met vader en moeder ging die dag. Ik kan beide dossiers, rapportages en metingen inzien. Ma verbaast zich wel eens hoe ik iets nou weer weet. Ik zie ook de leuke dingen. Zo kreeg ik een filmpje met mijn moeder die beneden aan het dansen en zingen is.” Mevrouw: “Toch niks mooiers dan dat wij tevreden zijn, en John ook. Als wij tevreden zijn en samen kunnen genieten, is John ook tevreden.” ■

Mantelzorger Ria geniet van haar wekelijkse vrije dag:

“Dan waait het stof uit mijn hoofd”

Wanneer echtgenoot Kees op vrijdag naar de dagbesteding op leeflandgoed Opwetten gaat, kan Ria genieten van golf en bridge met vriendinnen.

Ria: “Het is wel een grote verandering in ons leven, na 61 jaar huwelijk. Kees is lichamelijk nog gezond maar drie jaar geleden zei ik tegen onze zoon dat ik niet meer met pa in de auto wilde meerijden. Dat was onverantwoord. We moesten een keer naar Asten en kwamen bijna in Antwerpen uit. Kees wordt boos als ik dat verhaal vertel en hij vindt het vreselijk dat hij geen auto meer kan rijden. Onze zoon zei me de sleutels weg te leggen. En de huisarts stuurde ons door naar de specialist. Die liet op de computer de hersenscan zien. Dan denk je dat je door de grond zakt; einde verhaal. Vasculair zei me niks, maar dementie; oh jeetje.”

Kees: “Het enige lichamelijke probleem dat ik heb is mijn gehoor. Maar daar heb ik hier op vrijdag geen last van want er zitten niet veel pratens bij. Ik heb in al die jaren wel leren liplezen. Uit doktersonderzoek kwam het begin van vasculaire dementie. Er moet dus iemand zijn die me een beetje in de gaten houdt. Die dementie zal zich ontwikkelen, vertelde de specialist maar hij kan ook niet in de toekomst kijken.”

Ria: “Kees is allang met pensioen dus ik ben gewend dat hij thuis is. Maar soms zeg ik wel ‘hoepel eens op’. Dan wil ik stofzuigen en dat mag dan niet. Ik breng Kees naar de bibliotheek zodat de hulp en ik lekker kunnen doorwerken.”

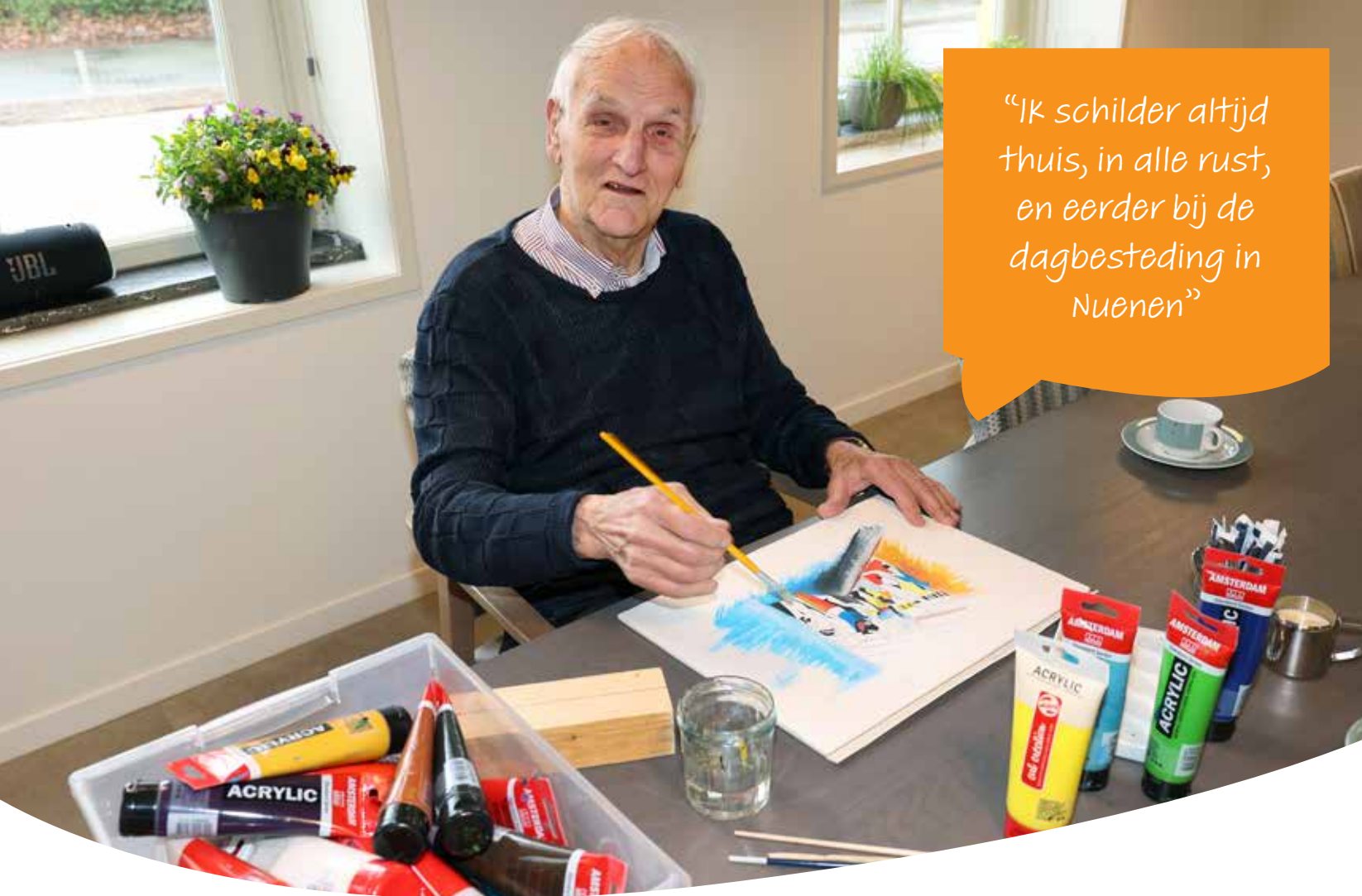
Vrijdag voor mezelf

Kees: “Ik schilder altijd thuis, in alle rust, en eerder bij de dagbesteding in Jo van Dijkhof in Nuenen. Ik heb dagbesteding sinds januari 2022, op aangeven van de huisarts. Ik kom hier ook om te schilderen. We waren eerst met vier, nu alleen nog Jan en ondergetekende. Vaak ‘kweppen’ we meer dan we schilderen.”

Ria: “Het schilderij van de Opwettense watermolen in de hal is van Kees. Toen we op Opwetten gingen kijken, beviel dat meteen goed. Een van de medewerkers kennen we al via één van onze dochters. Er was dus meteen contact, fijn om iemand erbij te hebben die je kent. Iedereen zegt ‘meneer’, alleen Els zegt ‘Kees’. Hij heeft eerst geprobeerd met het busje, ▶

“Het schilderij van de Opwettense watermolen in de hal is van Kees”

“Ik schilder altijd thuis, in alle rust, en eerder bij de dagbesteding in Nuenen”

maar hij werd als eerste opgehaald en als laatste thuisgebracht, en hij kwam helemaal van streek thuis. Nu breng ik Kees weg. De geriater had me gezegd dat ik wel mijn hobby's en de dingen die ik graag doe moet aanhouden. Ook andere mensen zeiden tegen me dat ik niet alles zelf moet willen doen, omdat ik er anders aan onderdoor ga. Wanneer ik Kees naar Opwetten breng,

rijd ik meteen door naar Golf De Gulbergen en onze dochter haalt hem 's middags op. Prima zo. Ik heb elke vrijdag voor mezelf en Kees heeft het heel erg naar zijn zin. Op maandagochtend blijft hij thuis als ik ga golfen, dat gaat prima. Kees leest veel en kijkt graag naar sport op tv. Door te gaan golfen zet ik de deur open, dan waait het stof uit mijn hoofd.”

het gras.” Kees: “Nu ben je alleen de slechte dingen aan het vertellen.” Ria: “Ik moest wel wennen aan het alleen thuiskomen op vrijdag. Nu ben ik meestal de hele dag weg. Na het golfen gaan we koffiedrinken en 's middags ga ik met vriendinnen bridgen. Als ik dan thuiskom, heeft onze dochter Kees al opgehaald. Ik heb dan al erwtjes en worteltjes klaargezet op het fornuis. Ik bel Kees wanneer ik op de terugweg bij de friettent ben: ‘Zet maar op’.”

Ria: “Na Kees' diagnose heb ik het echt moeilijk gehad. Maar ja, wie ben ik? Kijk, honderd worden we niet allemaal. Als ik tegen die tijd in de krant kom, hoop ik dat ik het nog kan lezen. Ik heb me erbij neergelegd, het is zoals het is. Ik begin al wat vergeetachtig te worden. Kees is niet vervelend en hij laat mij mijn gang gaan.” Kees: “Tot op zekere hoogte.” Ria: “We hebben nu een hele weekplanning en de drie kinderen komen regelmatig. Omdat ik het zo druk heb, hadden ze voor kerst een hotel besproken en de paasbrunch was bij één van de kinderen. Als we bij elkaar komen, is het bij één van hen. Andere dingen zijn uitbesteed, zoals het telebankieren aan onze zoon, en de kleinkinderen helpen als we problemen met de mobieltjes hebben. Ik heb geprobeerd dat bankieren te leren maar ik ben veel te bang dat ik het verkeerd doe. De grote tuin werd ook te veel. Kees maait soms nog het gras, in een paar keer, voor de rest komt de tuinman een paar keer per jaar. Ik doe wel de boodschappen en ik kook; Kees heeft geen verstand van het gasfornuis.” Kees: “Ik heb gelukkig niet overal verstand van.” ■

Druk

Ria: “Ik rijd nog overal naartoe. Verder doe ik spelletjes op mijn mobiel en ik ben een tweepersoons spreid aan het breien. Ik heb vroeger handwerkles gegeven op school en daarvoor was ik chemisch analist. Fietsen doen we niet meer want we hebben allebei evenwichtsstoornissen. Hij viel zelfs een keer en raakte zijn gehoorapparaat kwijt in

Mantelzorger Lou blijft vrijwilliger
in Berkenstaete:

“We noemen hem 'broeder Lou', echt waar”

Ook na het overlijden van zijn geliefde echtgenote Mieke blijft Lou Paardekooper betrokken bij Berkenstaete en contactverzorgende Mia van Beek is blij met zo'n supervrijwilliger.

Lou: “We hebben lang restaurant 't Kleijn Geluck gehad in Son, dat nu is overgenomen door onze dochter en schoonzoon. Mieke en ik vertrokken na de overname en de verkoop van ons huis naar Eindhoven, met de bedoeling om in Spanje te gaan wonen. Tijdens een vakantie in Spanje viel Mieke, belandde vijf dagen in het ziekenhuis en we werden gerepatrieerd. Terug in Nederland begon Miek last van depressie te krijgen, en niemand wist wat het was; GGz, psychologen, psychiaters, praten, praten, praten. Later bleek het gevorderde Alzheimer te zijn, waar niemand iets van had gemerkt. Dat vingen we goed met z'n tweeën op, we hielden gruwelijk veel van elkaar.

Toen we in Eindhoven woonden, ging Mieke dagbesteding doen in de Landrijt. Tot onze dochters zeiden: 'Pap, doe niet eigenwijs, ga terug naar Son. Daar ken je iedereen en het is fijn voor mama'. We woonden hiernaast in Cederstaete. Mieke had het daar goed naar haar zin. Ze was nooit chagrijnig en we hadden nog veel plezier samen. Ik deed alles zelf tot het niet meer ging. Het was de ergste dag van mijn leven toen Mieke in Berkenstaete werd opgenomen. We werden gescheiden. Maar gelukkig waren Berkenstaete en de medewerkers geweldig voor haar; daarom kom ik hier nog steeds. Ik heb grenzeloze bewondering voor de medewerkers. ▶

“Samen
maken we de
afspraken
voor het koken
en Lou maakt
het menuutje”

Ik kwam elke ochtend koffiedrinken en na de lunch haalde ik haar. 's Middags gingen we wandelen; eerst met de rollator, daarna met de rolstoel. Of ik nam haar mee met de auto, voor bijvoorbeeld een dagje Wassenaar waar ik nog vrienden van de kleuterschool heb. 's Avonds mocht ik hier mee-eten in de loggia, ook om haar te helpen."

Bijdehand

Mia: "Je hebt echt duizend procent van jezelf gegeven aan Mieke. En al snel kwam ter sprake dat je hier ging koken voor de afdeling." Lou: "Dat begon met een grapje. Mia zei: 'Als je het zo goed weet, kom je maar zelf koken'. Heel bijdehand van haar. Dat heb ik een keertje gedaan en het is zo gebleven."

Mia: "Een keer in de maand kookte Lou. Nadat Mieke was overleden, zijn we naar twee keer per maand gegaan." Lou: "Dat is zo leuk om te doen. Ik sta er niet eens bij stil dat dit vrijwilligerswerk is. Vanavond eten we zalm, lekkere saus erbij, en voor Mia de witlof zonder appel. Ik doe niet aan pakjes. Er zijn ook

"Wij zijn hartstikke blij met Lou"

"Ik heb alleen één opmerking: deze mensen verdienen veel te weinig"

bewoners die komen kijken en graag 'helpen'. Na het eten schenk ik nog koffie en thee. En dan komen de verhalen."

Kooktips

Mia: "Samen maken we de afspraken voor het koken en Lou maakt het menuutje; dan halen wij de benodigdheden bij de Jumbo. Hij geeft ook tips tijdens het koken; daar leren wij ook nog van. Eén mevrouw gaat altijd vroeg naar bed. Maar ze blijft op als Lou er is. Echt waar. We noemen hem ook altijd 'broeder Lou'. We bouwen niet alleen band op met de bewoners maar ook met hun families. Lou is heel sociaal en hij organiseert ook de maandelijke koffie voor alle Cederstaeteburen. Hij komt bovendien hier wanneer er iets te doen is. Dan brengt hij mensen naar beneden en houdt hen gezelschap. Hij helpt op zoveel momenten. Wij zijn hartstikke blij met Lou." Lou: "En ik met hen! Het leukste vind ik de pauze; iedereen aan de advocaat met slagroom. Mooi is dat, hé!" ■

De wisselende rollen van de mantelzorger

Als mantelzorger hebt u verschillende rollen, die ook nog eens mettertijd veranderen. U hebt een persoonlijke relatie met uw echtgenoot, kind, familielid, vriend, al voordat - gaandeweg of plotseling - de ziekte of beperking toeslaat. Vaak begint de ondersteuning die u biedt met zaken als de financiën, gezelschap en begeleiding in het huishouden. Worden de gaten in het functioneren wat groter, dan wordt de mantelzorg die u wilt of moet bieden ook intensiever, al dan niet in combinatie met thuiszorg en dagbesteding.

Uw dierbare woont nog steeds thuis en dat kan omdat u in de dagelijkse praktijk veel zorgtaken op u neemt. Pas als thuis wonen met hulpverleners helemaal niet meer gaat of onveilig wordt, kan het verpleeghuis ter sprake komen; dan krijgt u te maken met de wachtlijst daarvoor. In al die verschillende fasen krijgt u te maken met de vele diverse aspecten van mantelzorgen, negatieve en positieve kanten. Het kan een dankbare taak zijn die mensen dicht bij elkaar brengt, maar ook zwaar en confronterend. Je ziet je dierbare veranderen, zelfstandigheid inleveren, afhankelijker worden. Hierdoor kunnen de onderlinge band, maar ook de verschillende rollen veranderen. Die verschuivingen in rollen én de intensiteit van de zorg kunnen emotionele impact hebben en een zware last zijn. En dan kunt u - hoe lastig toegeven dat ook is - zélf hulpvrager worden als u merkt dat u het emotioneel moeilijk hebt of overbelast raakt ... U bent en blijft de zeer belangrijke persoon

in het leven van een zieke dierbare. U bent degene die zijn of haar wensen en behoeften als geen ander kent, dus uw rol als mantelzorger blijft cruciaal. Dat kan alleen als u ook goed voor uzelf blijft zorgen en leert omgaan met de benodigde aanpassingen. Met o zo belangrijke zelfzorg verhoogt u uw eigen draagkracht. Wanneer uw naaste - eindelijk - naar het verpleeghuis kan, kan uw rol als mantelzorger weer veranderen. Die keuze is aan u; u bepaalt zelf uw rol als mantelzorger.

De zeer belangrijke persoon

Maar u bent en blijft de zeer belangrijke persoon in het leven van een zieke dierbare en u bent dus veel meer dan degene die 'op bezoek komt'. Uw rol als mantelzorger blijft ook nu cruciaal. Wat deed u in de thuissituatie? En wat wilt u graag (blijven) doen voor uw naaste die bij ons woont? Misschien vinden jullie beiden het prettig om bepaalde gewoontes of activiteiten in stand te houden. ▶

U hoeft namelijk niet alles aan de medewerkers over te dragen. Dat kan en mag natuurlijk wel, zeker als u behoefte hebt om even op adem te komen. Dan kunt u activiteiten op een later tijdstip weer oppakken. Ook in de zorg verandert uw aandeel. U krijgt te maken met het verplegende en behandelende team dat de primaire zorg doet. U stelt samen met uw naaste en de arts en de contactverzorgende het Zorgleefplan op. Het kan zo zijn dat u in het begin een beperkte(re) rol van begeleider en ondersteuner hebt, en deze zich ontwikkelt tot een rol waarbij u alle belangrijke beslissingen namens uw naaste neemt. Wellicht wilt u blijven helpen bij de verzorging of uw dierbare wekelijks begeleiden naar een activiteit. Misschien krijgt u interac-

ties en discussies met het personeel als de zorg niet strookt met wat u gewend was of altijd deed. Blijf vooral goed communiceren met en ventileren bij naasten of het verplegende team.

De nieuwe situatie

Op een dag is het zover: u zorgt voor vertrouwde spullen in de nieuwe woonruimte en begeleidt uw familielid naar de nieuwe woonsituatie. U hebt van tevoren overlegd met de contactverzorgende wat uw wensen zijn, waar u tegenop ziet op de dag zelf en welke ondersteuning u nodig hebt. Soms is er van tevoren al een intakegesprek op locatie geweest en zijn de praktische zaken doorgenomen, bijvoorbeeld over wat de code is om de deur te openen om op de gesloten

afdeling te komen of hoe u een tag krijgt om zonder code naar binnen te kunnen. Het moment van afscheid wordt door familie vaak als heel moeilijk ervaren. Misschien is uw naaste verdrietig of zelfs boos. Maar ook zonder dat is het vertrek vaak een moeilijk moment. Vraag voor de verhuizing gerust de zorgtrajectbegeleider of contactverzorgende om advies en ondersteuning rond de verhuizing of het moment van vertrek.

De eerste periode

Zodra uw familielid is verhuisd, start een wenperiode van zes weken, zowel voor de cliënt als de mantelzorgers. In die periode observeren het team van dagelijkse medewerkers, arts en psycholoog hoe het gaat, welke activiteiten uw familielid interesseren, met welke medebewoners aansluiting is. In deze periode hebt u een gesprek met de arts om informatie te ontvangen en afspraken over eventuele behandelingen te maken. Na afloop van deze periode vindt er een Multi Disciplinair Overleg van alle betrokkenen plaats. Ook wordt de eerste contactpersoon natuurlijk uitgenodigd voor dit overleg. Het Zorgleefplan wordt opgesteld. Dit plan wordt na een half jaar geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Het Multi Disciplinair Overleg vindt minimaal één keer per jaar plaats. Indien gewenst wordt dit vaker georganiseerd. Heeft u tussen de Multi Disciplinaire Overleggen door, opmerkingen of wensen, dan kunt u deze altijd stellen aan uw contactverzorgende.

Contact houden

- Contactverzorgende

Elke bewoner en familie heeft vanaf het eerste moment een contactverzorgende. Die is voor u en uw naaste het eerste aanspreekpunt. De contactverzorgende coördineert alle activiteiten rondom het wonen, welzijn en

de zorg, die zijn vastgelegd in het Zorgleefplan en informeert de andere medewerkers hierover. Bij de contactverzorgende kunt u in eerste instantie uw vragen neerleggen en uw wensen of behoeften bespreken. Of het nu gaat over de inrichting van de woonruimte, de verzorging van de cliënt of uw wens in gesprek te gaan met de arts. U kunt bij de contactverzorgende aangeven op welke wijze en hoe vaak u graag contact houdt met de medewerkers. Wanneer wilt u dat er met u contact wordt opgenomen? De afspraken worden vastgelegd in het Zorgleefplan zodat iedereen binnen het team daarvan op de hoogte is. Maak gerust een afspraak met uw contactverzorgende wanneer u vermoedt wat meer tijd en rust voor een gesprek nodig te hebben.

- Behandelars

Hebt u vragen over de behandelingen van uw verhuisde familielid, dan kan de contactverzorgende voor u een afspraak regelen bijvoorbeeld met de fysiotherapeut of de specialist ouderengeneeskunde.

- Geestelijk verzorger

Aan elke locatie is een geestelijk verzorger verbonden. Behalve de cliënt zelf kunt ook u terecht bij hem of haar voor een luisterend oor en ondersteuning. U kunt via de contactverzorgende een eerste afspraak regelen.

- Elektronisch Cliënten Dossier

Alle informatie die van belang is voor het verzorgen en begeleiden van uw familielid staat in het Elektronisch Cliënten Dossier (ECD). Dit dossier kunt u via het Cliënten Portaal op de website zelf inzien.

Wie is wie?

Behalve de contactverzorgende komt u de volgende medewerkers in het dagelijkse

“Kom gerust eens helpen”

zorgen en begeleiden van uw naaste tegen:

- Verzorgenden/verpleegkundigen - verantwoordelijk voor de dagelijkse persoonlijke verzorging van de bewoners.
- Woonondersteuners - werken op de huiskamer, zorgen voor sfeer en verzorgen het eten en drinken.
- Woonbegeleider - werkt hoofdzakelijk op de huiskamer en organiseert en coördineert daarnaast de huiskameractiviteiten en jaarlijks terugkerende festiviteiten die aansluiten bij de cliënten. Bij de woonbegeleider kunt u terecht met ideeën in die richting.
- Medewerkers dagbesteding - organiseren en begeleiden specifieke activiteiten binnen of buiten de locatie.
- Dagbestedingscoach: met deze coach stelt u samen met uw naaste passende dagbesteding samen.
- Vrijwilligers - deze zijn actief in de huiskamer, bij activiteiten of geven extra aandacht aan individuele bewoners.

Een nieuwe fase

- Hoe gaat het nu met u?

Hoe is het voor u om:

- de zorg uit handen te geven?
- u schuldig te voelen over de opname?
- verdriet te hebben over de veranderde (partner- of kind)relatie?
- toch te genieten van het leven terwijl uw naaste is opgenomen?
- naast al het zorgen een sociaal netwerk te behouden of op te bouwen?
- een nieuwe draai in het leven te vinden?

- Afscheid nemen

U zit in een fase van afscheid; afscheid van de oude situatie thuis en afscheid van uw naaste zoals die vroeger was. Immers, door bijvoorbeeld dementie verandert uw familielid en verandert ook de relatie met

hem of haar. Gevoelens van verdriet, machteloosheid, verzet en boosheid horen hierbij. Mogelijk vindt u het prettig om hierover te praten met een geestelijk verzorger of psycholoog. Zij zijn er voor de cliënt en ook voor u, als u daar behoefte aan hebt.

- Informatie over dementie

Regelmatig worden er informatiebijeenkomsten over dementie georganiseerd. Voortschrijdende dementie kan immers samengaan met gedragsveranderingen die moeilijk te begrijpen zijn. Ook het contact maken wordt mogelijk steeds moeilijker. Een psycholoog geeft de theoretische achtergrond van dementie en kan - eventueel samen met een dagbestedingscoach - handvaten geven hoe om te gaan met uw eigen familielid of zijn/haar medecliënten.

Wat kan en mag u doen voor uw naaste?

In aanloop naar de verhuizing bent u steeds meer gaan doen in de verzorging en ondersteuning van uw familielid. In de nieuwe situatie kunt u in afstemming met de medewerkers zelf bepalen wat u zelf wilt blijven doen, wat u samen met de medewerkers oppakt en wat u helemaal overdraagt aan hen. Wie weet wilt u na een tijdje ook eens actief zijn op de huiskamer van de woongroep waar uw familielid woont. Of wilt u ondersteunen bij een activiteit die wordt georganiseerd. Vanzelfsprekend doet u dit in afstemming met de medewerkers. Zij weten precies wat passend is voor de individuele cliënten en voor de sfeer en het reilen en zeilen in de huiskamer op dat moment. Dus kom gerust eens helpen rond het eten, samen koken, voorlezen, muziek maken of pannenkoeken bakken of iets anders. Van harte welkom! ■

Cliëntenvertrouwenspersoon Wet Zorg en Dwang bij Archipel

Wij zijn Petra Albers en Karin Oppermans, wij zijn collega's en werken als onafhankelijk externe cliëntenvertrouwenspersoon Wet zorg en dwang (Wzd) voor de cliënten en vertegenwoordigers van Archipel. Wij hebben een verdeling gemaakt van de verschillende locaties. Petra is betrokken bij de locaties Akkers, Berkenstaete en Landrijt, Karin bij de andere locaties. Bij afwezigheid vervangen wij elkaar.

Op 1 januari 2020 is de Wet zorg en dwang in werking getreden. Deze wet regelt onder andere dat cliënten met een psychogeriatrische aandoening recht hebben op ondersteuning van een cliëntenvertrouwenspersoon Wzd. Dit geldt onder bepaalde voorwaarden ook voor mensen met niet-aangeboren hersenletsel, de ziekte van Huntington en het syndroom van Korsakov. Er is dan een verklaring van een ter zake kundige arts nodig waarin staat de cliënt onder de rechtsbescherming van de Wzd valt.

Wat doet de cliëntenvertrouwenspersoon Wzd?

De cliëntenvertrouwenspersoon Wzd kan cliënten of hun vertegenwoordigers ondersteunen bij vragen over onvrijwillige zorg. Ook bij onvrede of klachten rond de zorg, samenhangend met opname en verblijf bij Archipel. Als cliëntenvertrouwenspersoon Wzd hebben wij een procesondersteunende rol. Wij kunnen met u meedenken hoe en met wie u uw vraag of onvrede bespreekbaar kan maken. Welke stappen ondernomen worden is afhankelijk van wat u als vrager wilt bereiken. Wij hebben een partijdige rol, dat wil zeggen wij staan aan de kant van de

“wij staan aan de kant van de cliënt”

Petra Albers en Karin Oppermans

cliënt of vertegenwoordiger. Het is zijn/haar keuze wat er wel of niet gaat gebeuren. Wij zullen onbevooroordeeld luisteren.

Het is niet aan ons het werk van Archipel te beoordelen. Wel helpen wij in het stellen van vragen en het verduidelijken van zaken. Wij kunnen de cliënt en vertegenwoordiger ondersteunen om vanuit een gelijkwaardige positie te communiceren. Als stemversterker voor mensen die kwetsbaar en afhankelijk zijn.

Alles wat een cliënt of vertegenwoordiger vertelt is vertrouwelijk. Wij zullen dan ook geen gegevens delen met andere partijen of contact opnemen met iemand, zonder dat hiervoor nadrukkelijk toestemming gegeven is. De enige uitzondering is als de cliënt zichzelf of anderen in gevaar zou kunnen brengen. Dat mogen wij niet voor ons houden. Wij zullen dan eerst laten weten dat wij informatie zullen moeten delen en waarom.

Hieronder ziet u onze contactgegevens. U kunt bellen, mailen, een app sturen. U kunt ook een afspraak met één van ons op locatie maken.

Petra Albers: 06 - 42 19 66 95
palbers@zorgbelang-brabant.nl

Karin Opperman: 06 - 28 56 20 70
kopperman@zorgbelang-brabant.nl ■

Archipel

Karel de Grotelaan 415
5654 NN Eindhoven

Archipel Servicepunt

T 040 215 8000
servicepunt@archipelzorggroep.nl
www.archipelzorggroep.nl

het gevoel van samen